

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Qua ratione scientiæ cum virtutibus sint coniungendæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

HÆ SVNT summam rationes, quæ consolari possunt eos, qui ingenio & scientijs carent: quæ eedem instar fræni esse debent, ad eos continendos, qui illis abundant. Qui vt plurimum sua sorte sunt contenti, eò quòd ingenua sit ac generosa, & naturali hominis propensione conformis: quem efficit Deo & Angelis similem: & quòd rusticitas (vt S. Augustinus dixit) sibi soli proffit; studiosa verò scientia alijs multis utilis esse possit. Illa enim notitiam & gloriam Dei per mundum effundit, promulgat fidem & Religionem Christianam, quam ab hostibus defendit rationibus; adiuuat ad salutem animarum, quæ postea condant cælos. ipsa *Iudices* constituit, qui iustitiam benè administrant; *medicos*, qui & corporibus & animabus medeantur; *gubernatores*, qui conferunt, & augeant bonum Statum Reipubl. tempore pacis, & subsidium ferant tempore belli. Nam (vt Sapiens ait.) *melior est sapientia fortitudine, & melior est sapientia, quam arma bellica.* Alias multas causas prætereo; eò quòd sint notissimæ, quas habent vt pacati sint & tranquilli, quamnis nulla veriorem ac solidiorem consolationem adferre debeat, quam ipsa diuina voluntas, & supremæ ipsius prouidentia ordinatio. A qua hæc illis tors obtigit, persuadentibus sibi, & sperantibus, eam sibi datam non ad suam condemnationem, sed ad salutem & perfectionem; & sic eum adiuturum ad præuenienda insinuata pericula. Nam cum scientia sit donum Dei ac datum ad eò gloriosum, & necessarium ad vniuersale Ecclesiæ & Reip. Christianæ bonum: ad ipsius Dei prouidentiam spectat, illudita communicare, vt non minus proffit accipienti; quã alijs, in quorũ utilitatem datur: nam potius eius voluntas est (vt ait Sapiens) *vt bibat ipse aquam de cisterna sua, & saturetur hauriens ex ea, quãtum sibi opus est, & postea deriuentur fontes eius foras, & in plateis aquas suas diuidat: adferens scilicet illis utilitatem absque proprio detrimento.*

§. 3. *Qua ratione scientia cum virtutibus sint coniungenda.*

EX HO eodem fundamento posito colligere licet supremam DEI prouidentiam in exornanda sponsa sua Ecclesia duobus ornamentis & gemmis preciosioribus, quas habet sc. *scientia & virtutis.* Ita tamè, vt multis *virtutes* communicet sine scientijs: quia illæ solæ sufficiunt, ad eos faciendos amicos ipsius, & regni sui hæredes. Nulli tamen, quod in se est, velle *scientias* dare absque virtutibus, sed vtraque simul: quemadmodum dedit Angelis in cælo, & primo homini in paradiso. Et quando Salomon petijt donum sapientia, simul ei dedit illam, quæ tunc & Sapientem fecit & Sanctum. Sed quoniam illi virtus magis placet, quã sapientia: vult, eam pluris fieri, & ex instituto quari, quia his duabus fororibus competit, quod dictum est de duobus

*Læta studio
sa scientia.*

*Eccl. 9. 16.
18.*

*Scientia pe-
ricula ca-
uenda.*

(Prou. 5. 15.)

a Gen. 25. 23.
c. 48. 14.

Scientia ser-
uiat virtuti

b Cant. 1. 17.

1.
Virtus auro
comparatur
c. Apoc. 3. 18.

2.
d Colof. 3. 14
Virtutes
connexae.

3.
Virtus sic
sine modo.
e Rom. 2. 3.

Scientia sic
sobria.

Humilitas
10.

filijs Rebecca, a quod maior seruiat minori: & quemadmodum, cum benedi-
ceret Iacob duobus suis nepotibus, dextram manum super natu minorem
posuit, praefereudo illum maiori: ita etiam, quamuis scientia & virtus sint Dei
filia, scientia tamen antiquior est, quatenus intellectus voluntatem praeci-
dit; & cognitio affectum: sed in hac vita merito seruiet virtuti, quae dextram
manum apud Deum occupabit, eritque praecipuus animae ornatus: & super
eam poni debet scientiae cuiusvis ornamentum. Quemadmodum in sinua-
uit caelestis sponsus, cum sponsae suae Ecclesiae dixit: *in aureas & monilia aurea
tibi fabricabimus, cum minutulis argenteis punctulis.* Quibus verbis praecleara
insinuatur coniunctio virtutum, quae significantur per *monilia aurea*, cum
scientijs, quae significantur per *vermiculata illa & minutula argentea punctu-
la*: sunt enim pulcherrima documeta ex hac re deducenda. Primum est, quod
virtutes plures sint aestimandae, eo quod sint in se preciosiores, quemadmo-
dum aurum est argento preciosius: Et ipsae sint praecipuum spiritus or-
namentum, & preciosissima armatura animae nostrae gemma: maximusque
eius thesaurus, de quo dixit CHRISTVS cuidam Episcopo: *esua deo tibi eme-
re a me aurum ignitum probatum, ut locuples fias.* Scientiae vero esse debent tan-
quam calatura quaedam super ipsas virtutes, ut qui illas habet, splendeat
magis, ad maiorem eas donantis gloriam.

Ex Quo fit, ut virtutes sint inter se tanquam ansulae quaedam sibi in-
nexae, & consertae per d *charitatem*, quae *vinculum est perfectionis*: at scien-
tia non ita omnes cohaerent: potius alij alias habent; & eo tendit versio
LXX. Interpretum, quae habet: *faciemus tibi aurea monilia cum distinctionibus
sive punctulis argenteis*, in ipso monili sparsis: cuius sensus est: cum omnium
virtutum connexionem in Iustis, esse scientiarum distinctionem: quia alij
has habent, alij illas.

Ex Quo intelligitur, virtutes debere esse multas; & sine termino, aut
limite procurandas: ut quantum possibile erit in eis crescamus, & proficiamus:
at scientiae tot esse non possunt, sed intra certos limites oportet nos
continere, & cum ea moderatione, quam suadet Apostolus, cum ait: *enon
plus sapere, quam oportet sapere; sed sapere ad sobrietatem.* Quam sobrietatem ad-
hibent nominatim & praecipue quinque virtutes, mutuo se ad id adiutuan-
tes. Quarum fundamentum iacit HUMILITAS duobus actibus praeclearis.
Primus est, quo agnoscas *nilulum*, quod ex te ipso habes: persuadens tibi, om-
nem virtutem & scientiam euenturam tibi ex primario fonte, qui est
Deus sine cuius auxilio & favore nihil omnino possis. Et hoc significat
verbum illud FACIEMVS: non enim dixit facies, aut faciam tibi; sed FA-
CIEMVS, ut ita significetur (quod S. Thomas aduertit) praecipuum huius
operis

c. *Prov.* 1. 5.c. *Si habes.*

24. 9. 7.

Vide *Ducon**spirit. tract.*

+ c. 2.

6.

(*Psal.* 17. 43.)Lib. *ultim.**Moral.* c. 10.2. *Obedien-**tia.*c. *Ephes.* 6. 6.u. *Psal.* 39. 7.*Isaia* 50. 5.*Virtus &**scientia**sanguine**constant.*Lib. 4. *Mo-**ral.* c. 28.x *Ecl.* 1. 33.

7.

1. *Charita-**te.*y. *Pet.* 1. 22.z. *1. Cor.* 8. 1.

gister errorum. Ad eandem FIDEM spectat, quod quis propendeat, ad alios audiendos, vt doceatur: nam & scientia intrat per auditum. & propterea Salomon sententias suas exorditus est dicens: *r audiens sapiens, sapientior erit*: qui si erit simul humilis, existimans, exiguum esse, quod nouit: semper audiet libenter, vt plura discat: & paratus erit doceri, vt sapientior fiat. Quemadmodum paratum se dicebat Sanctus Augustinus, cum senex esset, & Episcopus multorum annorum, à iuvene, & moderno quocunque Episcopo doceri.

SECUNDA VIRTUS, quæ intrat etiam per auditum, est OBEDIENTIA, quæ (vt dixit Dauid) *in auditu auris obedit*, vt exequatur quod DEVS iubet: & significatur (vt ait Sanctus Gregorius) per *maurellas*, siue *maures*, quæ non eo modo aures exornant, sicut reliqua monilia, qualis est torquis aut annulus, qui exterius tantum apponuntur, nec ipsam carnem penetrant: idcirco faciliè & apponuntur & remouentur. at *maures* penetrant carnem facto foramine in ipsis auribus, quamuis cum dolore & effuso sanguine: ac propterea postquam semel sunt infixæ, difficilè remouentur: his enim significatur: perfectam, quæ diuinæ voluntati debetur, obedientiam non debere esse obiter, & (vt Apostolus ait) *t ad oculum tantum seruientes: sed vt serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo*, ita vt sit interna, penetrans ipsam animam, & cor: vt firmissimè eis adhærescat. Qualis fuit Obedientia nostri Saluatoris, qui loquens æterno suo Patri dixit: *u aures autem perfecisti mihi*, aut vt lectio Hebræa habet: *perforasti*. ponens in eis *maurellas* siue *inaures* Obedientiæ ad eodè perfectæ, vt voluntatem tuam cum summa firmitate & integritate perficiam. Ad cuius imitationem curandæ sunt tibi similis obedientiæ *inaures*, quæ cordi tuo inuiscerentur, etiamsi mortificatione, tuique ipsius ac iudicij & voluntatis propriæ abnegatione te puniant; etiamsi sanguinem effundere sit opus: vt quod DEVS vult, exequaris: nam virtus & scientiâ in suo ingressu sanguinem extrahunt. Et hæc Obedientia (vt Sanctus Gregorius ait) est optimum medium, ad consequendam scientiam: iuxta illud Sapientis; *x Fili concupiscens sapientiam, conserua uisum am, Dei que mandata; & ille præbebit eam tibi.*

OMNES hæ virtutes coniunctam habere debent aliam, quæ vitam apponit manum perfectioni, & moderatiori scientiarum, quæ est CHARITAS, quam præcipuè significat *aurum*, ex quo *inaures* Obedientiæ fiunt: cuius præstantia in eo consistit, vt (quemadmodum loquitur Scriptura) sit *y obedientia charitatis*, & ita Apostolus, vt paulò antè dicebamus, opposuit scientiis CHARITATEM, dicens: *z scientia inflat: charitas uero adificat*: insinuans, ædificium, quod soli scientiæ innititur esse instar venti; & in aërem inanem conuerti; & tan-

quam

quam fumum euanescere; quia non est aliud talis scientia, quam vanitas quaedam, & superbia. At charitas dat, & ipsi scientiæ, & omnibus virtutibus stabilitatem & firmitatem: quare quod illa ædificat solidum est, plenum, ac diuturnum.

AD QVOD vtitur præcipuè virtute quadam, quam Sanctus Thomas STVDIOSITATEM appellat, cuius munus est, sciendi appetitum ita moderari, vt reliquis studiosis operibus sese accommodet: eum in modum, qui traditur in ultimo Tomo, in quo agitur de Doctoribus & Magistris.

8.
22. q. 166.
C. 167.
S. Studio-
sitate.

CAPVT XI.

OCCVLTAM DEI PROVIDENTIAM
elucere in distributione graduum virtutum, & gratiarum
ad præclara & prodigiosa facinora efficienda:
& charitatem esse super omnia.

RANSEAMVS iam à naturalibus ad *supernaturalia*, & ab ordinarijs ad *extraordinaria* & prodigiosa: in quibus multò magis eminet *suprema Dei nostri providentia*, a distribuens *gratie* suæ dona filijs Ecclesiæ, in quibus Sanctus Apostolus Paulus (vt exponit Sanctus Thomas) tria distinxit diuisionum genera, quæ Spiritus Sanctus fidelibus distribuit. *Primum* genus est *gratiarum*, ad res extraordinarias & prodigiosas: quales sunt gratiæ miraculorum, & expellendi Dæmones. *Secundum* est *ministeriorum* & officiorum Ecclesiæ, qualis est gubernatio, ac diuini Verbi prædicatio. *Tertium* appellatur *operationum*, ad insignia opera in omni genere rararum & extraordinariarum virtutum: quales sunt gratiæ, singularis abstinentiæ, aut patientiæ: quæ in multis Monachis & Martyribus eluxit. Et sub his continentur plures aliæ, quæ communem & ordinarium stylum excedunt: quarum distributio solius Dei est propria: adeoque occulta, vt nullus humanus intellectus possit eam assequi.

21. Cor. 12. 4
In eum locum Lectio.

Tria genera diuisionū.

QVIS enim nouerit, cur aliquis Sanctorum multa edat miracula, alius pauca, alius nulla? Et cur hic donum habeat Prophetiæ, ille linguarum, alius extases & reuelationes multas, alius eis careat? Et cur aliqui extraordinarijs fauoribus præueniantur, vt ad altissimum sanctitatis gradum ascendant, alii in inferioribus gradibus sistant, alii denique tritam & ordinariam viam teneant? Quod totum non aliam habet causam,